

Lovforslag nr. L 12. Fremsat den 3. oktober 2001 af miljø- & energiministeren (Svend Auken)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om støtte til forureningstruede vandindvindinger

§ 1

I lov nr. 326 af 14. maj 1997 om støtte til forureningstruede vandindvindinger foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Tilskud kan endvidere ydes til de af § 2 omfattede mindre, almene vandforsynings dækning af udgifter, som pålægges disse i medfør af § 13 d, *stk. 3* eller *4* i lov om vandforsyning m.v. eller § 64 a i lov om miljøbeskyttelse.«.

Stk. 2-5 bliver herefter *stk. 3-6*.

2. I § 1, *stk. 5*, der bliver *stk. 6*, ændres »*stk. 1-3* til: »*stk. 1-4*«.

3. I § 2, *stk. 1* og 2, § 3, *stk. 3* og 4, og § 4, *stk. 1*, ændres »*stk. 1* til: »*stk. 1* og 2«.

4. I § 4, *stk. 1*, ændres »*stk. 2* til: »*stk. 3*«.

5. I § 4, *stk. 2*, ændres »*stk. 3* til: »*stk. 4*«.

6. I § 5, *stk. 2*, ændres »*stk. 4* til: »*stk. 5*«.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Ifølge lov om vandforsyning mv., jf. lovbekendtgørelse nr. 130 af 26. februar 1999 med senere ændringer, herefter kaldet vandforsyningsloven, er det muligt for kommunalbestyrelsen eller amtsrådet at indgå aftale om køb af jord eller om restriktioner i arealanvendelsen i forbindelse med gennemførelsen af en indsatsplan. Kan der ikke opnås enighed om indgåelse af en aftale, kan kommunalbestyrelsen eller amtsrådet pålægge tilsvarende restriktioner i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 26 a, der dog som udgangspunkt ikke kan anvendes til at erhverve jord.

Hvad angår finansieringen som kommunalbestyrelsen eller amtsrådet foretager i relation til ovennævnte aftaler eller pålæg, så kan regningen helt eller delvist sendes videre til det almene vandforsyningsanlæg, hvis anlægget har fordel af aftalen. Vandforsyningen vil dog ikke hermed få ejerskab til jorden.

For at videresende regningen til vandforsyningsanlægget kræves der ikke samtykke fra det almene vandforsyningsanlæg. Vandforsyningsanlægget kan få udgiften dækket over vandprisen. For de mindre, almene vandforsyninger, som er omfattet af lov nr. 326 af 14. maj 1997 om støtte til foreningstruede vandindvindinger og hvis fortsatte eksistens er af betydning af hensyn til bevarelse af den decentrale vandforsyningsstruktur, kan denne ekstra regning påvirke anlæggets samlede økonomiske situation og medføre markante stigninger i vandprisen. For at undgå en situation hvor det mindre almene vandværk af økonomiske årsager kan være tilbøjelig til at nedlægge sig selv og for at sikre gennemførelsen af indsatsplaner i områder, hvor også de mindre vandforsyninger er beliggende, vil det være hensigtsmæssigt om støttemulighederne under Vandfonden udvides til at dække disse udgifter.

2. Lovforslagets formål og indhold

Lovens § 1 foreslås udvidet, således at hjemlen til støtte herefter også omfatter udgifter ved jordopkøb samt ved restriktioner i arealanvendelsen, som påføres

i medfør af vandforsyningslovens § 13 d eller miljøbeskyttelseslovens § 64 a.

Formålet med lovforslaget er, at mindre, almene vandværker, som i forvejen er omfattet af en indsatsplan, kan få tilskud til de udgifter, som opstår i forbindelse med aftaler om jordopkøb eller om restriktioner i arealanvendelsen foretaget med hjemmel i vandforsyningsloven eller miljøbeskyttelsesloven. Lovforslaget vil dermed medvirke til at opretholde den decentrale vandforsyning i Danmark.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ikke økonomiske konsekvenser for det offentlige, da støttebeløbet vil blive afholdt af Vandfondens bevilling. Vandfondens bevilling skal generelt styrke den helhedsorienterede indsats med hensyn til sikring af drikkevandskvaliteten i Danmark. I den sammenhæng kan en del af bevillingen anvendes til den styrkelse af drikkevandskontrollen, som udmøntningen af lov nr. 1273 af 20. december 2000 om ændring af lov om vandforsyning m.v. forudsætter.

Vandfonden yder, jf. bekendtgørelse nr. 718 af 12. september 1997 om støtte til foreningstruede vandindvindinger, støtte med 40% af udgifterne til et projekt. De øvrige udgifter afholdes af vandværket og kan eventuelt opkræves hos brugerne af vandværket via en stigning i vandprisen.

Da der ikke på nuværende tidspunkt er gennemført de til lovforslaget relaterede indsatsplaner vil de øgede afløb fra Vandfonden som følge af lovændringen bero på skøn. I den forbindelse henvises til de beregninger, som fremgår af bemærkningerne til lovforslag L 56 om ændring af lov om vandforsyning mv., lov om miljøbeskyttelse og lov om planlægning (beskyttelse af drikkevandsressourcer og vandforsyning), jf. Folketingstidende 1998, tillæg A, spalte 1472. Lovforslaget blev til lov nr. 479 af 1. juli 1998.

I henhold til bemærkningerne til L 56 vil de udgifter, som er forbundet med aftaler om opkøb af jord og videresalg med tinglyste dyrkningsklausuler samt med restriktioner i arealanvendelsen udgøre et samlet

beløb på ca. 180 mio. kr. De nyeste tal (1998) fra GEUS viser, at støtteordningen vil omfatte 3090 mindre almene vandværker, der tegner sig for 25,7% af den samlede indvindingsmængde, hvilket svarer til en samlet udgift på 46 mio. kr. Da der kun ydes støtte på 40%, vil der højst være tale om, at der af Vandfondens midler skal afsættes et samlet beløb i størrelsesordenen 18 mio. kr. over en 10-årig periode. Det vil sige et gennemsnitligt beløb på knap 2 mio. kr. årligt. Da køb og salg af jord med dyrkningsklausul m.m. af hensyn til beskyttelse mod pesticider i den første del af perioden kun vil ske i et meget begrænset omfang, vurderes de årlige udgifter i 2002 og 2003 til at være omkring 200.000 kr.

Miljøstyrelsen vil i forbindelse med administration af støttemidlerne skulle anvende i størrelsesordenen max 1 HK årsværk til administration af disse forholdsvis enkle sager, som afholdes inden for de allerede eksisterende ressourcer.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Det følger af bemærkningerne til forslag til lov om ændring af lov om vandforsyning m.v., lov om miljøbeskyttelse og lov om planlægning (beskyttelse af drikkevandsressourcer og vandforsyning), L 56, at de økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, herunder vandværkerne ikke er undersøgt. I hvilket omfang vandværkerne pålægges udgifter som følge af amtsrådenes og kommunalbestyrelseres køb af jord m.m., afhænger således af i hvilken udstrækning amtsrådene og kommunalbestyrelserne vil anvende vandforsyningslovens virkemidler.

Lovforslaget vurderes ikke at have erhvervsøkonomiske konsekvenser for andre erhverv, herunder jordbruget.

5. Miljømæssige konsekvenser

Da hovedformålet med lovforslaget er at hjælpe mindre vandforsyninger med at afholde de udgifter, de kan pålægges i forbindelse med jordopkøb eller restriktioner i arealanvendelsen, vil lovforslaget være med til at opretholde den decentrale vandforsyning i Danmark.

Endvidere må muligheden for støtte antages at føre til, at der i visse tilfælde pålægges restriktioner for arealer, der ellers ikke ville være blevet beskyttet. Lovforslaget vil dermed bidrage til en koordineret og helhedsorienteret beskyttelse af grundvandsressourcerne.

6. Forholdet til EU-retten

Da lovforslaget er med til at sikre gennemførelsen af indsatsplaner i områder, hvor også de mindre vandforsyninger er beliggende, er lovforslaget medvirken- de til at styrke den regionale indsats i henhold til Rådets direktiv 91/676/EØF om beskyttelse af vand imod forurening forårsaget af nitrater fra landbruget.

Lovforslaget vil ligeledes som hidtidigt skulle administreres efter Europakommissionens de minimis-regler.

7. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Justitsministeriet, Finansministeriet, Statsministeriet, Fødevarerministeriet, Erhvervsministeriet, By- og Boligministeriet, Trafikministeriet, Kort- og Matrikelstyrelsen, Erhvervsministeriet, Sundhedsministeriet, Indenrigsministeriet, Skatteministeriet, Forbrugerrådet, Forbrugerstyrelsen, Fritidshusejernes Landsforening, Københavns Kommune, Danske Vandværkers Forening, Danmarks Private Vandværker, Frederiksberg Kommune, Amtsrådsforeningen, Amtsrådsforeningen i Danmark - Økonomisk konsulentkontor, Kommunernes Landsforening, Kommunernes Landsforening - Økonomisk Sekretariat, Kommunalteknisk Chefforening, Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne, Landbrugsrådet, Dansk Erhvervsgartneriforening, Dansk Erhvervsjordbrug, Dansk Familielandbrug, Landbrugets Rådgivningscenter, Landsforeningen Økologisk Jordbrug, De danske landboforeninger, Landsforeningen af Landsbysamfund, Dansk Industri, Dansk Beklædnings- og Tekstilindustri, Advokatrådet, Håndværksrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Landsorganisationen i Danmark (LO), Embedslægeforeningen, NOAH, Greenpeace, Spildevandsteknisk Forening, Danas.

F. t. l. vedr. støtte til forureningstruede vandindvindinger

Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive Konsekvenser/mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative Konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Max 1 HK årsværk til administration. Dette afholdes indenfor eksisterende ressourcer i Miljøstyrelsen.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget bevirker, at mindre vandværker kan søge støtte til at afholde de udgifter, de kan pålægges i forbindelse med jordopkøb eller restriktioner i arealanvendelsen i medfør af vandforsyningsloven eller miljøbeskyttelsesloven.	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Lovforslaget er medvirkende til at opretholde den decentrale vandforsyning i Danmark. Endvidere må muligheden for støtte antages at føre til, at der i visse tilfælde pålægges restriktioner for arealer, der ellers ikke ville være blevet beskyttet. Lovforslaget vil dermed bidrage til en koordineret og helhedsorienteret beskyttelse af grundvandsressourcerne	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget vil understøtte Rådets direktiv 91/676/EØF om beskyttelse af vand imod forurening forårsaget af nitrater fra landbruget. Ligeledes vil lovforslaget som hidtidig skulle administreres efter Europakommissionens de minimis-regler.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

I henhold til § 1, stk. 1, nr. 6 kan der ydes tilskud til "andre foranstaltninger, der kan sikre decentral vandforsyning i det åbne land, f.eks. ændring af dyrkningspraksis i indvindingsoplandet eller fjernelse af forurening". På trods af den bredt formulerede bestemmelse, er en hjemmel til jordopkøb m.v. i denne bestemmelse

tvivlsom, da det i forbindelse med lovens tilblivelse blev udtrykt, at støtte til dyrkningspraksis i al væsentligt forudsættes rettet mod undersøgelsesaktiviteter. Desuden er § 1 formuleret således, at det, der kan støttes, er "investeringer og andre aktiviteter", hvilket i hvert fald ikke klart omfatter støtte til betaling af udgifter ved aftaler m.v., der indgås af andre end vandforsyningsanlægget selv. På denne baggrund bør der skabes en klar hjemmel i loven til at støtte mindre, almen vandforsyningsanlæg, som pålægges udgifter i forbindelse med opkøb af jord og videresalg med ting-

lyste dyrkningsklausuler eller restriktioner i arealanvendelsen.

Ændringen indebærer således, at hjemlen til støtte udvides til at omfatte udgifterne ved jordopkøb eller restriktioner i arealanvendelsen, som påføres i medfør af § 13 d i lov om vandforsyning mv. eller § 64 a, jf. § 26 a i lov om miljøbeskyttelse. Da vandværker ikke selv kan opkøbe jord, er der udelukkende tale om udgifter, som vandværkerne pålægges af kommunalbestyrelsen eller amtsrådet.

Der vil som udgangspunkt ikke blive ydet støtte til dyrkningsaftaler med årlig udbetaling af kompensati- on, da sådanne aftaler vil binde støttemidler over flere år, og ikke harmonerer med det generelle princip om først og fremmest at give anlægsstøtte frem for drifts- støtte.

Vandforsyningsloven giver også vandforsynings- anlæggene selv mulighed for at indgå dyrkningsafta- ler. Som nævnt ovenfor udtalte ministeren i forbindel- se med behandlingen af det oprindelige lovforslag, at støtte til dyrkningspraksis i al væsentligt forudsattes

rettet mod undersøgelsesaktiviteter. Med de erfaringer, der er indvundet på området siden, findes det imidlertid nu hensigtsmæssigt, at også andre udgifter i forbindelse med et vandforsyningsanlægs indgåelse af dyrkningsaftaler fremover efter omstændighederne vil kunne opnå støtte. Sådanne udgifter kunne eksem- pelvis være engangsudgifter som opstår i forbindelse med indgåelse af en dyrkningsaftale. I disse tilfælde vil der kunne gives støtte efter den eksisterende be- stemmelse i § 1, stk. 1, nr. 6.

Til nr. 2-6

Ændringerne er lovtekniske følger af ændringen under nr. 1.

Til § 2

Det foreslås at loven træder i kraft dagen efter be- kendtgørelsen i Lovtidende.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 1. Tilskud efter denne lov kan ydes til investeringer og andre aktiviteter, som har til formål at opretholde den decentrale vandforsyning, og som vedrører

- 1) etablering af nye vandindvindingsboringer som erstatning for boringer, der er forurenede,
- 2) rørledninger til fremskaffelse af vand fra anden vandforsyning,
- 3) rensning i en overgangsperiode, hvor anden vandforsyning ikke er praktisk eller økonomisk realistisk,
- 4) etablering af afværgedoringer,
- 5) kontrol og overvågning af vandkvaliteten i indvindingsområdet eller
- 6) andre foranstaltninger, der kan sikre decentral vandforsyning i det åbne land f.eks. ændring af dyrkningspraksis eller fjernelse af forurening.

Stk. 2. En mindre del af midlerne kan anvendes til støtte for generelle projekter f.eks. demonstrations- og udviklingsprojekter, der har til formål at opretholde den decentrale vandforsyning på længere sigt.

Stk. 3. Desuden kan en mindre del af midlerne anvendes til støtte for projekter om spildevandsbortskaffelse i områder, der ikke er kloakeret, samt projekter angående alternative muligheder for spildevandsbortskaffelse i kloakerede områder.

Lovforslaget

§ 1

I lov nr. 326 af 14. maj 1997 om støtte til forureningstruede vandindvindinger, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:
»*Stk. 2.* Tilskud kan endvidere ydes til de af § 2 omfattede mindre, almene vandforsynings dækning af udgifter, som pålægges disse i medfør af § 13 d, *stk. 3* eller *4* i lov om vandforsyning m.v. eller § 64 a i lov om miljøbeskyttelse.«.

Stk. 2-5 bliver herefter *stk. 3-6*.

Stk. 4. Tilskud efter loven udbetales af miljø- og energiministerens inden for en beløbsramme fastsat på finansloven. Den del af en tilsagnsramme, der ikke er udnyttet i et finansår, kan overføres til følgende finansår.

Stk. 5. Midlernes fordeling mellem de tre formål anført i stk. 1-3 fastsættes af miljø- og energiministerens.

§ 2. Tilskud efter § 1, stk. 1, kan ydes til ejere af ikkealmene og mindre, almene vandforsyninger, såfremt vandforsyningsanlægget fortrinsvis forsyner husholdninger.

Stk. 2. Det er en betingelse for ydelse af tilskud efter § 1, stk. 1, at vandkvaliteten i den pågældende vandforsyning på ansøgningstidspunktet ikke kan overholde eller i nær fremtid ikke vil kunne overholde en eller flere af de grænseværdier for vand af drikkevandskvalitet, der er fastsat af miljø- og energiministerens, og at vandforsyningen ikke kan antages at være ansvarlig herfor.

Stk. 3. Der kan ikke ydes tilskud til aktiviteter og initiativer, som tillige vil kunne støttes efter anden lovgivning. Der kan dog ydes tilskud, hvis det kun er mindre dele af aktiviteterne eller initiativerne, der vil kunne opnå tilskud efter anden lovgivning, eller ansøgningen i det væsentligste falder uden for hovedsigtet med andre tilskudsordninger.

§ 3. Miljø- og energiministerens fastsætter nærmere regler om ydelse af tilskud, om behandlingen af sagerne, herunder om ansøgningens form og indhold, og om kontrol af dette, herunder om adgang til besigtigelse af vandindvindingen, om revisionserklæringer samt om, hvilke oplysninger der skal tilvejebringes i forbindelse med sagens behandling.

Stk. 2. Såfremt betingelserne for ydelse af støtte ikke overholdes, kan der kræves hel eller delvis tilbagebetaling af det udbetalte tilskud.

Stk. 3. De under § 1, stk. 1, udbetalte midler er ikke indkomstskattepligtige for tilskudsmodtageren. Udgifter, som er betalt ved tilskud efter denne lov, kan ikke fradrages ved indkomstopgørelsen eller medregnes ved opgørelsen af grundlaget for skattemæssige afskrivninger eller medregnes til anskaffelsessummen ved opgørelse af den skattepligtige fortjeneste ved afståelse af ejendommen.

2. I § 1, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres »stk. 1-3« til: »stk. 1-4«.

3. I § 2, stk. 1 og 2, § 3, stk. 3 og 4, og § 4, stk. 1, ændres »stk. 1« til: »stk. 1 og 2«.

Stk. 4. Tilskuddet til de under § 1, stk. 1, nævnte investeringer udbetales, når projektet er gennemført og udgifterne hertil er afholdt. Udbetalingen af tilskud sker ved overførsel til konto i et pengeinstitut.

Stk. 5. Tilskuddet kan, når særlige forhold gør sig gældende, udbetales a conto.

§ 4. Miljø- og energiministeren nedsætter et eller flere råd, der træffer afgørelse i sager om tilskud efter § 1, stk. 1, samt om støtte til generelle projekter inden for vandforsyningen efter § 1, stk. 2.

Stk. 2. Afgørelser om støtte til de under § 1, stk. 3, anførte formål træffes af Miljøstyrelsen.

Stk. 3. Afgørelser efter stk. 1 og 2 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 5. Nærmere regler om det eller de i henhold til § 4, stk. 1, nedsatte råd fastsættes af miljø- og energiministeren.

Stk. 2. De i stk. 1 anførte råds administrations- og sekretariatsudgifter afholdes af den i § 1, stk. 4, nævnte bevilling.

4. I § 4, *stk. 1*, ændres »stk. 2« til: »stk. 3«.

5. I § 4, *stk. 2*, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

6. I § 5, *stk. 2*, ændres »stk. 4« til: »stk. 5«.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Til lovforslag nr. L 12. Skriftlig fremsættelse (3. oktober 2001).

Miljø- og energiministeren (Svend Auken) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om støtte til forureningstruede vandindvindinger
(Lovforslag nr. L 12).

I henhold til lov nr. 326 af 14. maj 1997 om støtte til forureningstruede vandindvindinger kan der ydes støtte til investeringer og andre aktiviteter, som har til formål at opretholde den decentrale vandforsyning. Sådanne investeringer kan eksempelvis være etablering af nye vandindvindingsboringer eller tilslutning til anden vandforsyning.

Med lovforslaget gives en præcisering af den nuværende lov ved at skabe en klar hjemmel til at yde støtte gennem Vandfonden til mindre, almene vandforsyningsanlæg, som pålægges udgifter i forbindelse med opkøb af jord eller restriktioner i arealanvendelsen i medfør af vandforsyningsloven eller lov om miljøbeskyttelse.

Ifølge lov om vandforsyning mv. kan kommunalbestyrelsen eller amtsrådet således indgå aftale om køb af jord eller om restriktioner i arealanvendelsen i forbindelse med gennemførelsen af en indsatsplan. Indsatsplanerne vedrører områder, hvor der er identificeret et behov for en særlig indsats, og hvor der derfor er brug for en nærmere kortlægning af arealanvendelse, forureningstrusler og naturlig beskyttelse af de pågældende vandressourcer. Kan der ikke opnås

enighed om indgåelse af en aftale, kan kommunalbestyrelsen eller amtsrådet pålægge tilsvarende restriktioner i medfør af miljøbeskyttelsesloven.

Kommunalbestyrelsens eller amtsrådets udgifter ved sådanne opkøb eller restriktioner kan helt eller delvist sendes videre til det almene vandforsyningsanlæg, hvis anlægget har fordel af aftalen. For de mindre, almene vandforsyninger, som er omfattet af lov om støtte til forureningstruede vandindvindinger (og hvis fortsatte eksistens er af betydning for bevarelsen af den decentrale vandforsyningsstruktur) kan denne ekstra regning påvirke anlæggets samlede økonomiske situation og medføre markante stigninger i vandprisen eller i værste fald lukning.

Formålet med lovforslaget er således at give mindre vandværker et økonomisk grundlag for at afholde udgifterne uden at dette medfører markante stigninger i vandpriserne. Dette vil forebygge en situation hvor vandværker må nedlægge sig selv af økonomiske årsager. Lovforslaget lægger på den måde op til en helhedsorienteret indsats, som gør det lettere både at gennemføre indsatsplanerne for vandforsyning og bevare den nuværende vandforsyningsstruktur.

Idet der i øvrigt henvises til lovforslaget med bemærkninger, anbefales forslaget til Folketingets velvillige behandling.